

І.М. МАКСИМІВ, Л.І МАКСИМІВ (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
І СТАЛІЙ РОЗВИТОК

*Національний університет "Львівська політехніка", вул С. Бандери, 12, 79006,
 Львів, Україна*

НЛТУ України, вул. Генерала Чупринки, 103, 79057, м. Львів, maksymivl@ukr.net

Підприємницька діяльність є одним із головних рушіїв економічного розвитку націй загалом і підтримання належного рівня життєзабезпечення окремих членів суспільства та їхніх родин зокрема. Ця діяльність відбувається в умовах цілої низки різноманітних ризиків і загроз – традиційних і нетрадиційних. Серед традиційних - військові загрози, поширення різних видів озброєння, зокрема ядерного та ін. Нетрадиційні – це тероризм, незаконна міграція, екологічні і природні лиха, техногенні катастрофи, економічні загрози і проблеми енергетичної безпеки. Очевидно, що обидва переліки постійно поповнюються новими явищами і подіями, ускладнюючи і без того достатньо суперечливі умови, в яких сьогодні працюють вітчизняні підприємці. При цьому нетрадиційні, насамперед екологічні загрози і ризики зростають особливо швидкими темпами, набувши останніми роками масштабного і системного характеру.

Серед екологічних ризиків підприємницької діяльності варто виокремити виснаження природних ресурсів, насамперед невідновних, неконтрольований випуск продукції, шкідливої, а часто і непридатної і/та/чи непотрібної для споживання, і, відповідно, обтяження природних екосистем надмірною кількістю різноманітних відходів виробництва і споживання, порушення ландшафтів тощо. Це, зокрема, і проблеми доступу до питної води, яка у величезних кількостях споживається під час виробничих процесів різноманітних видів продукції і надання послуг, розповзання меж міст, збіднення біорозмаїття. Все це в сукупності робить внесок у такі негативні явища планетарного масштабу як озонові діри, глобальні зміни клімату, які вже достатньо сильно відчуються і в Україні. Додамо до цього такі природні явища як повені, землетруси, цунамі, які призводять до техногенних аварій і катастроф, ліквідація наслідків яких вимагає об'єднання сил великої кількості людей і значних фінансових вливань. Екологічні проблеми мають властивість проявлятися на різних рівнях: локальному (наприклад шум), регіональному (повені), глобальному (потепління на Земній кулі), внаслідок чого забруднення довкілля можна розглядати як універсальну проблему. Іншими словами, екологічні проблеми сьогодні виходять за межі власне екології і стосуються як кожного зокрема, так і підприємницької діяльності загалом.

Світова спільнота, усвідомивши масштабність екологічних викликів і необхідність своєчасного й ефективного реагування на них і шляхів відвернення екологічних ризиків уже понад чотири десятиліття намагається віднайти той шлях розвитку, який забезпечить гармонійну взаємодію людини і природи і забезпечить належну якість життя усіх громадян планети. Точкою відліку таких зусиль можна вважати Стокгольмську конференцію 1972 р., відтак опублікування у 1987 р. Комісією Брундтланд доповіді "Наше спільне майбутнє" - документу, де було узгальнено питання про необхідність і терміновість пошуку нового типу розвитку, який би гармонізував соціальні, економічні й екологічні потреби суспільства. Саме в цьому контексті вперше прозвучав термін сталий розвиток (*sustainable development*). Питання формування і реалізації концепції сталого розвитку стали предметом прискіпливої уваги й обговорення різноманітними і чисельними представниками світової спільноти, зокрема, лідерами країн, на відповідних зустрічах, найбільш вагомими серед яких стали Світові саміти у Ріо-де Жанейро (Бразилія), починаючи з Ріо-92, до Ріо+20 у червні 2012 р., де було обговорено перспективи реалізації принципів «зеленої» економіки.